



# “ปุ๋ยอินทรีย์”

## (การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง)

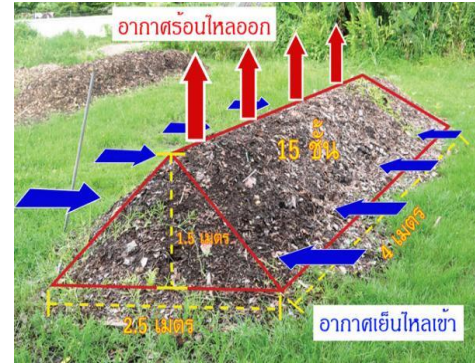
ครั้งที่ ๖ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด

แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร  
เทศบาลตำบลยางหล่อ

### การทำปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่กลับกอง

เป็นนวัตกรรมใหม่ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ที่ไม่ต้องพลิกกลับกอง เกษตรกรจะสามารถผลิตได้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพดี ปริมาณมาก ครั้งละ ๑๐-๑๐๐ ตัน ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตได้มีมาตามมาตรฐาน ปุ๋ยอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร พ.ศ.๒๕๕๑ เสร็จภายในเวลาเพียง ๖๐ วัน วัสดุุดิบมีเพียงเศษพืชกับมูลสัตว์เพียง ๒ อย่างเท่านั้น อัตราส่วน ระหว่างฟางข้าวหรือเศษข้าวโพดหรือผักตบกับมูลสัตว์คือ ๔ ต่อ ๑ โดยปริมาตร และถ้าเป็นเศษใบไม้ให้ใช้อัตราส่วน ๓ ต่อ ๑ โดยปริมาตร (วิศวกรรมแม่โจ้ 1)



### ขั้นตอนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๑. นำฟางข้าวหรือเศษข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๔ ส่วน วางเป็นชั้นบางๆ สูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ฐานกว้าง ๒.๕ เมตร โดยไม่ต้องเหยียบ โปรงทับด้วย มูลสัตว์ ๑ ส่วน แล้วรดน้ำ นำฟางข้าวหรือเศษข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๔ ส่วน วางเป็นชั้นบางๆ สูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ฐานกว้าง ๒.๕ เมตร โดยไม่ต้องเหยียบ โปรงทับด้วย มูลสัตว์ ๑ ส่วน แล้วรดน้ำ ทำเช่นนี้ ๑๕-๑๗ ชั้น รดน้ำแต่ละชั้นให้มีความชื้น ชั้นกองเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีความสูง ๑.๕๐ เมตร กองปุ๋ยจะมีความยาวเท่าไร ก็ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณเศษพืชและมูลสัตว์ ความสำคัญของการ ที่ต้องทำเป็น ชั้นบางๆ ๑๕-๑๗ ชั้นก็เพื่อให้จุลินทรีย์ที่มีอยู่ในมูลสัตว์ได้ใช้ทั้งธาตุคาร์บอน ที่มีอยู่ในเศษพืชและธาตุไนโตรเจนที่มีในมูลสัตว์ในการเจริญเติบโตและ สร้างเซลล์ซึ่งจะทำให้การย่อยสลายวัสดุดิบเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว (วิศวกรรมแม่โจ้ ๑)



๒. รักษาความชื้นภายในกองปุ๋ยให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ

ตลอดเวลา (มีค่าประมาณร้อยละ ๖๐ - ๗๐) โดยมี ๒ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยทุกเช้า

(ถ้าฝนตกก็ไม่ต้องรดน้ำ)

ขั้นตอนที่ ๒ ใช้ไม้แทงกองปุ๋ยให้เป็นรูลึกถึงข้างล่างแล้วรอกน้ำ

ลงไป ระยะห่างของรูประมาณ ๔๐ เซนติเมตร ทำขั้นตอนที่สองนี้ ๕ ครั้ง

ระยะเวลาห่างกัน ๑๐ วัน เมื่อเติมน้ำเสร็จแล้วให้ปิดรูเพื่อไม่ให้สูญเสียความ

ร้อนภายในกองปุ๋ย ขั้นตอนที่สองนี้แม้ว่าอยู่ในช่วงของฤดูฝนก็ยังต้องทำ เพราะ

น้ำฝนจะไม่สามารถไหลซึมเข้าไปในกองปุ๋ยได้ การที่ฝนไม่สามารถชะล้างเข้าไป

ในกองปุ๋ยได้เกษตรกรจึงสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้วยวิธีนี้ในฤดูฝนได้ด้วย

ภายในเวลา ๕ วันแรก กองปุ๋ยจะมีค่าอุณหภูมิสูงขึ้นมา บางครั้ง

สูงถึง ๗๐ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับกองปุ๋ยที่ทำได้ถูกวิธี อันเกิด

จากกิจกรรมการย่อยสลายของจุลินทรีย์ และความร้อนสูงนี้ยังเป็นสภาวะ

แวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงานของจุลินทรีย์ในกองปุ๋ยอีกด้วย หลังจากนั้น

อุณหภูมิจะค่อย ๆ ลดลงจนมีค่าอุณหภูมิปกติที่อายุ ๖๐ วัน

(วิศวกรรมแม่โจ้ ๑)



๓. เมื่อกองปุ๋ยมีอายุครบ ๖๐ วัน ก็หยุดให้ความชื้น กองปุ๋ยจะมีความสูงเหลือเพียง ๑ เมตร แล้วทำปุ๋ยอินทรีย์ให้แห้งเพื่อให้จุลินทรีย์สงบตัวและไม่ให้เป็นอันตรายต่อรากพืช วิธีการทำปุ๋ยอินทรีย์ให้แห้งอาจทำได้ทั้งไว้ในกองเฉยๆ ประมาณ ๑ เดือน หรืออาจแผ่กระจายในที่ร่มอากาศถ่ายเทให้มีความหนาประมาณ ๒๐-๓๐ ซม.แล้วเกลี่ยไปมาซึ่งจะแห้งภายในเวลา ๓-๔ วันก็สามารถนำไปใช้บำรุงพืช และปรับปรุงดินในพื้นที่ของเกษตรกรได้ทันทีหรือจะนำมาปนละเอียดเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้ก็เข้าที่ (วิศวกรรมแม่โจ้ ๑)



### ข้อห้ามของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๑. ห้ามขึ้นเหยียบกองปุ๋ยให้แน่น หรือเอาผ้าคลุมกองปุ๋ย หรือเอาดินปกคลุมด้านบนกองปุ๋ย เพราะจะทำให้อากาศไม่สามารถไหลถ่ายเทได้สะดวก
๒. ห้ามละเลยการดูแลความชื้นทั้ง ๒ ชั้นตอน เพราะถ้ากองปุ๋ยแห้งเกินไปจะทำให้ต้องใช้เวลาหมักนานขึ้น และปุ๋ยมีคุณภาพต่ำ
๓. ห้ามวางเศษพืชหนาเกินไป เพราะจะทำให้จุลินทรีย์ที่มีในมูลสัตว์ไม่สามารถเข้าไปย่อยสลายเศษพืชได้
๔. ห้ามทำกองปุ๋ยใต้ต้นไม้ เพราะความร้อนของกองปุ๋ยจะทำให้ต้นไม้ตายได้
๕. ห้ามระบายความร้อนจากกองปุ๋ย เพราะความร้อนจะช่วยให้จุลินทรีย์ทำงานได้ดีมากขึ้น และยังช่วยให้เกิดการไหลเวียนของอากาศผ่านกองปุ๋ยอีกด้วย (วิศวกรรมแม่โจ้ ๑)

“บริหารแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่  
 เคียงคู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สร้างค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง”  
 สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ เทศบาลตำบลยางหล่อ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๙๑๘๐  
 โทร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๕ โทรสาร. ๐๔๒-๐๐๓๒๕๓